

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра географії України

Затверджено

На засіданні кафедри географії України
факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від “_29_” серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Лозинський Р. М.

Силабус

**з навчальної дисципліни «Сучасні проблеми навчання географії України у
вищій і середній школі»,
що викладається в межах
ОПП Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 014 Середня освіта (Географія)**

Львів 2022

Назва дисципліни	Сучасні проблеми навчання географії України у вищій і середній школі
Адреса викладання дисципліни	Львів, вул. Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра географії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Середня освіта 014 Середня освіта (географія)
Викладачі дисципліни	Байцар Андрій Любомирович, к. г. н., доцент
Контактна інформація викладачів	andro1966@ukr.net
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/education-geography-master/sylabusy-za-opp-2023-r-mahistry-014-serednia-osvita
Інформація про дисципліну	<p>Навчальна дисципліна «Сучасні проблеми навчання географії України у вищій і середній школі» укладена відповідно до освітньої програми підготовки магістра за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія). Її розроблено як пропозицію україноцентричного підходу у вивченні географії. Він передбачає формування в студентів компетенцій, в основі яких необхідні знання та уміння, які формували б цілісне уявлення про сучасний стан, потреби і проблеми навчання географії України у вищій і середній школі.</p> <p>В межах курсу акцентовано увагу на тому, як найбільш ефективно подати учням школи й студентам актуальні на сьогодні питання природничої, економічної й політичної географії України, а також показати на прикладі України взаємопов'язаність різних географічних процесів.</p>
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна розкриває послідовність і дидактичні особливості вивчення окремих тем з географії України, нові методологічні основи ознайомлення студентів й учнів з природними умовами держави, принциповими моментами формування державної території та кордонів України, тенденціями демографічного й соціально-економічного розвитку, перспективами утвердження України в сучасному світі. Обґрунтовуються нові концептуальні підходи до висвітлення різних тем географії України. Вивчаються сучасні методики навчання географії України;
Мета та цілі дисципліни	<p>Метою навчального курсу є: а) формування здатності розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає формування в студентів комплексу знань, умінь, навичок, необхідних для проведення занять з географії України на основі застосування нових концептуальних підходів, методів, засобів навчання і контролю та новітніх педагогічних технологій навчання; б) обґрунтування принципів україноцентричного підходу в поясненні учням суті географічних процесів і явищ.</p> <p>Завданням навчального курсу є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) оволодіння сучасними досягненнями методології географічної науки і практики, передовим педагогічним досвідом роботи шкіл різних типів, а також формування у студентів педагогічних умінь та навичок з моделювання та проведення різноманітних форм навчальних занять географії України у середніх загальноосвітніх закладах; 2) формування таких компетентностей

	<p>а) здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>б) здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички на прикладі вивчення тем з географії України;</p> <p>в) здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань, пояснювати їх письмовими, усними та візуальними засобами на різних просторових рівнях;</p> <p>г) застосовувати новітні педагогічні технології у процесі вивчення українознавчої географічної тематики;</p> <p>д) вивчення педагогічних та психологічних основ навчання та виховання на уроках географії України;</p> <p>е) оволодіння сучасними технологіями, методами та засобами, які використовуються в процесі навчання географії України, в тому числі методами організації самостійної, індивідуальної навчальної і науково-дослідної діяльності.</p> <p>є) розробляти та проводити всі види занять у школі, які стосуються географії України;</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с. 2. . Дністрянська Н., Дністрянський М. Краєзнавчо-туристичний потенціал карпатської топонімії // Вісн. Львів. Ун-ту. Серія геогр. 2019. Вип. 53. С. 125 – 130. 3. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. 214 с. 4. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319 с. 5. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 56 с. 5. Топузов О. М., Самойленко В.М., Вішнікіна Л.П. Загальна методика навчання географії: підручник. - К.: Картографія, 2012. 512 с. 7. Dnistrianskyi M., Molnár J., Chaika I. <u>Natural reduction of Ukraine's population: Regional dimensions of the national threat</u> // Hungarian Geographical Bulletin. 2021. № 4. P. 293-310. 8. Myroslav S. Dnistryanskyi, Iryna M. Chaika. Location of small towns and rural settlements of Ukraine and new realities of the administrative territorial system: contradictions and perspectives of mutual influences // Journal of Geology, Geography and Geoecology. 2023. №1. 3-16. <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Географія. Шкільні підручники з географії . URL: https://parta.com.ua/ukr/books/geografiya/ 2. Географія. 6-9 класи. Навчальна програма для закладів середньої освіти URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf

	<p>3. Географія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів середньої освіти URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-10-11-standart.pdf</p> <p>4. Герман О.І., Лознякова М.Є. Формування ключових компетентностей учнів під час навчальної дискусії // Географія, 2008. - № 21 (121). С. 2-4.</p> <p>5. Дністрянский М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.</p> <p>6. Дністрянский М. С., Дністрянская Н. І. Етнографічні відмінності українського населення Карпат: чинники формування та культурно-туристичне значення // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. 2020. №2. С. 65–72.</p> <p>7. Слюта А. М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2021. 248 с.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денне: 150 годин, 48 години аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 102 години самостійної роботи.</p> <p>Заочне: 150 годин, 14 годин аудиторних занять. З них 14 годин лекцій, 6 годин лабораторних робіт/практичних занять та 130 годин самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студенти повинні :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії та профільної географії на рівні новітніх наукових здобутків. • поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії; • зміст українознавчої тематики в програмах та підручниках середньої школи; • поняттєво-термінологічний апарат географії України; • концептуально-методологічні основи навчання географії України; • особливості розвитку окремих напрямків географічної освіти і науки в Україні протягом різних історичних періодів; <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності; • здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно-комунікаційні технології; • формулювати навчальні цілі та обирати відповідний навчальний матеріал і його структуру при вивченні тем з географії України;

	<ul style="list-style-type: none"> • планувати навчальні заняття з географії України згідно з робочою програмою; • розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу та проводити заняття різних видів; • забезпечувати послідовність викладення матеріалу та міждисциплінарні зв'язки; • організувати та керувати пізнавальною діяльністю учнів, формувати у них критичне мислення та уміння здійснювати діяльність за всіма її складовими; • обирати методи та засоби навчання і контролю; здійснювати контроль і оцінку його результатів та проводити корекцію процесу навчання; • аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її в педагогічній практиці.
Ключові слова	Географія України, методика навчання, українознавча проблематика в шкільній географії, нова українська школа, україноцентричний під'їзд у вивченні географії в школі
Формат курсу	Очний /заочний
Форми роботи	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p><i>Тема 1.</i> Поняття й актуальність україноцентричного підходу в шкільній географії. Філософські, психолого-педагогічні та дидактичні основи навчання географії України</p> <p><i>Тема 2.</i> Зміст та структура навчання географії України в основній та старшій школі. Українознавча географічна тематика в шкільних підручниках географії.</p> <p><i>Тема 3.</i> Краєзнавчий та україноцентричний підходи у вивченні загальної географії в 6 класі й географії материків та океанів у 7 класі.</p> <p><i>Тема 4.</i> Методологічні основи вивчення історії української географії в школі.</p> <p><i>Тема 5.</i> Методологічні основи вивчення українознавчої політико-географічної тематики (державна територія і кордони, адміністративно-територіальний устрій) у 8 класі школи.</p> <p><i>Тема 6.</i> Методологічні основи вивчення українознавчої природно-географічної та екологічної тематики у 8 класі школи.</p> <p><i>Тема 7.</i> Методологічні основи вивчення демографічних проблем та розміщення населення України.</p> <p><i>Тема 8.</i> Методологічні основи вивчення етногеографічної проблематики та релігійно-конфесійного складу населення України в середній школі.</p> <p><i>Тема 9.</i> Методологічні основи вивчення українознавчої економіко-географічної тематики в 9 класі школи.</p> <p><i>Тема 10.</i> Особливості україноцентричного підходу у вивченні географії держав світу в 10 класі.</p> <p><i>Тема 11.</i> Методологічні основи вивчення геополітичної проблематики України в глобальному контексті.</p> <p><i>Тема 12.</i> Виховне значення навчання географії України в школі. Вимоги до вчителя в контексті навчання географії України.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: Історія географії, Заг. методика навчання географії, Географія

	населення, Економічна і соціальна географія України, Фізична географія України
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, письмове виконання практичних робіт, (групові проекти, спільні розробки, проектно-орієнтоване навчання, дискусія)
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальнодоступне програмне забезпечення, доступ до Інтернету, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: поточна успішність - 50 балів (10 балів за модулі), екзамен - 50 балів. Підсумкова максимальна кількість балів - 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Роботи здобувачів є їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі заняття курсу.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
Питання на залік	<p>Обґрунтуйте важливість україноцентричного підходу у вивченні географії в українських школах. Розкрийте зміст та структуру навчання географії України в основній та старшій школі. Зробіть аналіз українознавчої географічної тематики в шкільних підручниках географії. Як ви можете реалізувати краєзнавчий підхід у вивченні загальної географії в 6 класі й географії материків та океанів у 7 класі. Назвіть основні методологічні принципи вивчення історії української географії в школі. На що слід звернути найбільшу увагу вивченні українознавчої політико-географічної тематики (державна територія і кордони, адміністративно-територіальний устрій) у 8 класі школи. Розкрийте методологічні основи вивчення українознавчої природно-географічної та екологічної тематики у 8 класі школи. Як пояснити учням школи демографічні проблеми України? На які аспекти треба акцентувати особливу увагу при вивченні особливостей розміщення населення України. Розкрийте методологічні основи вивчення етногеографічної проблематики та релігійно-конфесійного складу населення України в середній школі. Як найбільш оптимально розкрити українознавчу економіко-географічну тематику в 9 класі школи. Розкрийте особливості україноцентричного підходу у вивченні географії держав світу в 10 класі. На чому важливо наголосити при вивченні геополітичної проблематики України в глобальному контексті. У чому полягає виховне значення навчання географії України в школі. Вкажіть основні вимоги до вчителя в контексті навчання географії України</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу (очне навчання)

№. тем	Зміст і план тем, короткі тези	Форма діяльності	Література	Кількість год.	Термін виконання
1	<p>Змістовний модуль №1. Тема 1. Поняття й актуальність україноцентричного підходу у вивченні географії у вищій і середній школі. Філософські, психолого-педагогічні та дидактичні основи навчання географії України.</p> <p>Пояснення на прикладі географії України та свого регіону географічних зв'язків і процесів як ефективний принцип навчання географії в школі. Важливість навчання географії України в школі з огляду на сучасні територіально-політичні виклики.</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. Дністрянська Н., Дністрянський М. Краєзнавчо-туристичний потенціал карпатської топонімії // Вісн. Львів. Ун-ту. Серія геогр. 2019. Вип. 53. С. 125 – 130.</p> <p>2. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017.214 с.</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год</p>	<p>1 тиж-день</p>
2	<p>Тема 2. Основні проблеми навчання географії України у вищій і середній школі. Українознавча географічна тематика в шкільних підручниках географії.</p> <p>Українознавча географічна тематика в програмах середньої школи, її зміст в 6-9 і 10-11 класах. Особливості висвітлення питань географії України в шкільних підручниках: позитивні моменти та необхідність доповнення з огляду на динамізм географічних процесів і тенденцій.</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017.214 с.</p> <p>2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319 с.</p> <p>3. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 56 с.</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
3	<p>Чому українознавча географічна проблематика є особливо актуальною для вищої та середньої школи? Як ці проблеми відображені в шкільних програмах?</p>	<p>Семінар-дискусія</p>	<p>1. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.</p> <p>2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319 с.</p>	<p>2 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
4	<p>Тема 3. Краєзнавчий та україноцентричний підходи у вивченні загальної географії в 6 класі й географії материків та океанів у 7 класі (2 год.).</p> <p>Пояснення тем, пов'язаних з картами, планами, географічними координатами, на прикладі своєї місцевості, регіону, країни.</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 56 с.</p> <p>2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319 с.</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>

5	<p>Тема 4. Методологічні основи вивчення історії української географії у вищій і середній школі.</p> <p>Відображення історії української географії в загальноосвітньому контексті. Основні здобутки українських географів, на які доцільно зосередити увагу. Доповнення інформації з історії української географії матеріалами про дослідження місцевих краєзнавців.</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота (підготувати матеріал з історії географічних досліджень рідного краю)</p>	<p>1. Влах М. Історія географії. Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 338 с.</p> <p>2. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні. Львів:Світ,1997.264 с</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
6	<p>Що найважливіше треба донести студентам й учням школи з історії географічних досліджень в Україні?</p>	<p>Семінар-дискусія</p>	<p>1. Влах М. Історія географії. Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 338 с.</p> <p>2. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні. Львів:Світ,1997.264 с.</p>	<p>2 год.</p>	
7	<p>Змістовний модуль №2.</p> <p>Тема. 5. Методологічні основи вивчення українознавчої політико-географічної тематики (державна територія і кордони, адміністративно-територіальний устрій й адміністративно-територіальна реформа) у вищій і середній школі.</p> <p>Найважливіша інформація, яку учні повинні знати про формування державної території і кордонів України. Проблеми відновлення суверенітету України на всій державній території. Що учням треба наголосити про адміністративний устрій та адміністративно-територіальну реформу в Україні.</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.</p> <p>2. Myroslav S. Dnistrianskyi, Iryna M. Chaika. Location of small towns and rural settlements of Ukraine and new realities of the administrative territorial system: contradictions and perspectives of mutual influences // Journal of Geology, Geography and Geoecology. 2023. №1. 3-16.</p>	<p>4 год.</p> <p>10 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
8	<p>Підготовка, проведення та обговорення уроків на українознавчу територіально-політичну тематику</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>1. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319 с.</p> <p>2. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.</p>	<p>2 год.</p>	
9	<p>Тема 6. Методологічні основи вивчення українознавчої природно-географічної та екологічної тематики у 8 класі школи.</p> <p>Необхідність доповнення програмного матеріалу про природно-територіальні процеси в Україні, які відбуваються під впливом змін клімату. Поглиблення природно-екологічних</p>	<p>Лекція</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с.</p> <p>2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>

	проблем України, спричинених російською агресією.		вчителя. - К .: Навчальна книга, 2005. 319 с.		
10	Природні умови і природні ресурси України: на що важливо акцентувати увагу в середній школі України?	Семінар-дискусія	1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с. 2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К .: Навчальна книга, 2005. 319 с	2 год.	
11	Тема 7. Методологічні основи вивчення демографічних проблем та розміщення населення України у вищій і середній школі (2 год.). Необхідність зосередження уваги учнів 8 класу на причинах демографічної кризи в Україні. Пояснення особливостей демографічного переходу в Україні від одного типу відтворення до іншого. Зміни в розміщенні й нас розселенні населення, зумовлені новими демографічними й соціально-економічними тенденціями.	Лекція Само-стійна робота	1. Dnistrianskyi M., Molnár J., Chaika I. <u>Natural reduction of Ukraine's population: Regional dimensions of the national threat</u> // Hungarian Geographical Bulletin. 2021. № 4. P. 293-310. 2. Слюта А. М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2021. 248 с	4 год 10 год..	1 тиж-день
12	Підготовка, проведення та обговорення уроків на українознавчу демографічну тематику	Практичне заняття	1 Слюта А. М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2021. 248 с. 2. . Dnistrianskyi M., Molnár J., Chaika I. <u>Natural reduction of Ukraine's population: Regional dimensions of the national threat</u> // Hungarian Geographical Bulletin. 2021. № 4. P. 293-310.	2 год.	
13	Тема 8. Методологічні основи вивчення етногеографічної проблематики та релігійно-конфесійного складу населення України в середній школі. Необхідність пояснення того, які суб'єкти формують етнопольову структуру населення України. Міждисциплінарні зв'язки з історією у вивченні цієї тематики. Співвідношення етнопольових спільнот і груп в Україні. Що важливо знати про перспективи формування української політичної нації.	Лекція Само-стійна робота	1. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с. 2. Дністрянський М., Дністрянська Н. Етногеографічне макрорайонування України як інформаційна основа регіональної етнопольовики // Наук. записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. 2023. № 1. С. 50-57.	4 год. 8 год.	1 тиж-день
14	Що найважливіше треба донести учням школи на українську етногеографічну тематику?	Семінар-дискусія	1. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с. 2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К .: Навчальна книга, 2005. 319 с.	2 год..	

	<p>Тема 9. Методологічні основи вивчення українознавчої економіко-географічної тематики в 9 класі школи.</p> <p>Як методично правильно пояснити учням, чому Україна вже тривалий час переживає економічну кризу. Які негативні тенденції відбуваються в реальному секторі економіки України. Перспективи майбутнього економічного піднесення: на що важливо звернути увагу учнів.</p>	<p>Лекція</p> <p>Само-стійна робота</p>	<p>1. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319 с.</p> <p>2. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.</p>	<p>4 год.</p> <p>10 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
	<p>Підготовка, проведення та обговорення уроків про розвиток господарства України</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>1. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319.</p> <p>2. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.</p>	<p>2 год.</p>	
	<p>Змістовний модуль 3.</p> <p>Тема 10. Особливості україноцентричного підходу у вивченні географії держав світу в 10 класі.</p> <p>Характеристика держав світу в контексті їхніх зв'язків з Україною як один з основних принципів навчання географії в 10 класі. Необхідність відображення географії української діаспори. Міждисциплінарні зв'язки з історією у вивченні цієї тематики.</p>	<p>Лекція</p> <p>Само-стійна робота</p>	<p>1. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 56 с.</p> <p>2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319.</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
	<p>Україна й сучасні територіально-політичні процеси у світі: на що важливо акцентувати увагу в середній школі України?</p>	<p>Семинарське заняття</p>	<p>1. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 56 с.</p>	<p>2 год.</p>	
	<p>Тема 11. Методологічні основи вивчення геополітичної проблематики України в глобальному контексті.</p> <p>На які тенденції сучасних територіально-політичних змін важливо звернути увагу учнів. Яке місце України в сучасних глобальних та міжнародно-регіональних процесах. Проблеми безпеки в сучасному світі та Україна: на що доцільно зосередити особливу увагу учнів.</p>	<p>Лекція</p> <p>Само-стійна робота</p>	<p>1. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с</p>	<p>2 год.</p> <p>8 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>
	<p>Тема 12. Виховне значення навчання географії України в школі. Вимоги до вчителя в контексті навчання географії України.</p> <p>Українознавча географічна тематика в школі як засіб формування широкого</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. 319.</p>	<p>2 год.</p>	<p>1 тиж-день</p>

	кругозору учнів, цілісного бачення всіх проблем і перспектив розвитку країни, патріотичних почуттів до своєї країни та поваги до людей інших країн. Важливою вимогою до вчителя географії в школі є оволодіння основами українознавства як міждисциплінарного знання.	Самостійна робота	2. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 56 с.	8 год.	
--	---	-------------------	---	--------	--

Таблиця 2

Схема курсу (заочне навчання)

№ теми.	Зміст тем, короткі тези	Форма діяльності	Література	Кількість годин	Термін виконання
1	Тема 1. Філософські, психолого-педагогічні та дидактичні основи навчання географії України. Зміст та структура навчання географії України в основній та старшій школі. Пояснення на прикладі географії України та свого регіону географічних зв'язків і процесів як ефективний принцип навчання географії в школі. Українознавча географічна тематика в програмах середньої школи, її зміст в 6-9 і 10-11 класах. Особливості висвітлення питань географії України в шкільних підручниках: позитивні моменти та необхідність доповнення з огляду на динамізм географічних процесів і тенденцій.	Лекція Самостійна робота	1. Дністрянська Н., Дністрянський М. Краєзнавчо-туристичний потенціал карпатської топонімії // Вісн. Львів. Ун-ту. Серія геогр. 2019. Вип. 53. С. 125 – 130. 2. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. 214 с.	2 год. 26 год.	1 тиждень
2	Тема 2. Методологічні основи вивчення історії української географії та природно-географічної тематики в школі. Відображення історії української географії в загальносвітовому контексті. Основні здобутки українських географів, на які доцільно зосередити увагу. Поглиблення природно-екологічних проблем України, спричинених російською агресією.	Лекція Самостійна робота	1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с. 2. Влах М. Історія географії. Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 338 с. 3. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні. Львів:Світ, 1997. 264 с	2 год. 26 год.	1 тиждень
3	Природні умови і природні ресурси України: на що важливо акцентувати увагу в середній школі України?	Семінар-дискусія	1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с. 2. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К. : Навчальна книга, 2005. 319 с	2 год.	1 тиждень
4	Тема 3. Методологічні основи вивчення демографічних та етногеографічних проблем.	Лекція	1. Dnistrianskyi M., Molnár J., Chaika I. <u>Natural reduction of Ukraine's population: Regional dimensions of the</u>	4 год.	1 тиждень

	Необхідність зосередження уваги учнів 8 класу на причинах демографічної кризи в Україні. Співвідношення етнонаціональних спільнот і груп в Україні. Що важливо знати про перспективи формування української політичної нації.	Само- стійна робота	<u>national threat</u> // Hungarian Geographical Bulletin. 2021. № 4. P. 293-310. 2.. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с	26 год.	
5	Підготовка, проведення та обговорення уроків на українознавчу демографічну тематику	Практи- чне заняття	1 Слюта А. М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2021. 248 с. 2. . Dnistrianskyi M., Molnár J., Chaika I. <u>Natural reduction of Ukraine's population: Regional dimensions of the national threat</u> // Hungarian Geographical Bulletin. 2021. № 4. P. 293-310.	2 год.	
6	Тема 4. Методологічні основи вивчення українознавчої економіко-географічної тематики в 9 класі школи. Як методично правильно пояснити учням, чому Україна вже тривалий час переживає економічну кризу. Які негативні тенденції відбуваються в реальному секторі економіки України. Перспективи майбутнього економічного піднесення: на що важливо звернути увагу учнів.	Лекція Само- стійна робота	1. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с. 2. Слюта А. М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2021. 248 с.	4 год. 26 год.	1 тижд ень
7	Підготовка, проведення та обговорення уроків про розвиток господарства України	Практи- чне заняття	1. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К .: Навчальна книга, 2005. 319. 2. Дністрянський М. С. Суспільно-географічна аналітика та геополітична публіцистика. (вибрані авторські дописи у мережі Facebook). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 169 с.	2 год.	
8	Тема 5. Особливості україноцентричного підходу у вивченні географії держав світу в 10 класі. Характеристика держав світу в контексті їхніх зв'язків з Україною як один з основних принципів навчання географії в 10 класі. Необхідність відображення географії української діаспори. Міждисциплінарні зв'язки з історією у вивченні цієї тематики.	Лекція Само- стійна робота	1. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 56 с. 2. Кобернік С.Г, Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посіб. для вчителя. - К .: Навчальна книга, 2005. 319.	2 год. 26 год.	1 тижд ень